

(א) ז"ל דלמחן ור"ף ור"ש ל"ג א"ר זר"ל, (ב) ונ"י מוס' גיטין נט. ד"ה הא מני ומוס' חולין לו. ד"ה מכלל, (ג) שנת סג; (ד) ונ"י מוס' יומה כג. ד"ה שמי' ומוס' שבת ס. ד"ה השתא, (ה) לעיל מחן, (ו) ד"ה והוא וכו'.

תורה אור השלם

1. לקס מרעהו יסד יקראת שדי יעזוב; איוב ו י ד

מוסף רש"י

מרעהו יסד. מונע חסד, וכו'. דלג כתיב מונע ממלא משמנו. שכל מינה שאלשה מ"ס משמנת עטלה היא כמו וקח מידס, אדנז גויס מאלרו (שבת טו.).

תוספות ר"ד

התומים הלכך אותו הירושין שירושין כתובתה חייבים בקבורתה: א"ר זורא אמר שמואל מציאת אלמנה לעצמה פי' אע"פ שהתומים זנין אותה דעטמא מאי אמרו רבנן מציאת האשה לבעלה משום איבה פי' ולא משום מציאתה שתיקנו מונותיה תחת מעי' הכא תהוי לה איבה פי' מה חוששת האלמנה דמפסת בעי' יונו אותה בתנאי כ"ד: אריב"ח כל מלאכות שהאשה עושה לבעלה אלמנה עושה לירוש' חוק ממונות הכוס והצעת המטה והרחפת פי"ו פי' שברבים אלו מביאים לירי חובה והרגל דבר ומכאן מוכח שהאלמנה חייבת להניק את בנה כמו שעושה בחיי בעלה: אריב"ח כל מלאכות שהעבד עושה לרבו תלמיד עושה לרבו חוק מהתרת לו מנעל והנעלת לו מנעל פי' שהוראה אומר רבי כנעני הוא: א"ר אלא במקום שאין מכירין אותו אבל במקום שמכירין אותו ל"ל ב"ה: אמר רבי חייה בר אבא אמר ר' יוחנן כל המונע תלמידו עושה לרבו חוק

אי אמרם בשלמא הניזנות סגן. וסמך לן נחל כלאשי יהודה: שפיר איכא לאוקמי להא דשמואל בשאינה ניזונת: אלא אי אמרם ניזונם סגן. וסמך לן כלאשי גליל וליכא אלמנה שאינה ניזונת אמאי מציאתה לעצמה: ניהוו. יורשים כבעל: פיהוי לכו איבה. דעל כרחם זניס אוחה אכל מעשה ידיה שתקנו לבעלה תחת מזונותיה: הוי לירשים: כל מלאכות. השנויות צפרק אע"פ (לעיל נט): טוחנת ואופה כו': חוץ ממויגט הכוס כו'. שהן מלאכות המקרצות חיבה והרגל דבר כדאמר' נמי בהא מסכתא (דף ד: טז) שאין נדה עושה אותן לבעלה: חוץ מהספרס מנעל. שהרואה אומר עבד כנעני הוא: מנה תפילין ליש לן דה. שאין דרך עבדים להניח תפילין: למס מרעהו חסד. המניס עצמו מרעהו מניס ממנו חסדים. ואית דמפקא לה מדכתבי לעיל מנייה ותושיה נדה ממני וסמך ליה למס מרעהו חסד: מה שפספה חפסה. ולא מפקין מינה. ואע"ג דפסקין הלכתא צפרק מציאת האשה (לעיל טט): מנמרקעי ולא ממטלטלי האיל ותפסה חפסה: דספיא. שק של עור שקורין טשיני"א: עשייה. היכולת צדה להמתין לעיל מנייה ותושיה לאו מחילה היא עד שלש שנים אכל ענייה מדלח תצעתן מחלתן: לנועס. נוסה לצא לצ"ד הלכך צנתי שנים לאו מחילה היא: אלא למפרע. אותן שמי שנים שעברו אידיה: נהנו. דמי מזונות לשנה הצאה: נכסי

תא שמע (א) אמר רבי זורא (ב) אמר שמואל "מציאת אלמנה לעצמה אי אמרת בשלמא הניזונת תנן שפיר אלא אי אמרת ניזונת תנן ניהוו כבעל מה בעל מציאת אשה לבעלה הכא נמי מציאת אשה לירשים לעולם אימא לך ניזונת תנן טעמא מאי אמור רבנן מציאת אשה לבעלה דלא תיהוי לה איבה הני תיהוי להו איבה אמר רבי יוסי בר חנינא ככל מלאכות שהאשה עושה לבעלה אלמנה עושה לירשים חוץ ממויגט הכוס והצעת המטה והרחפת פניו ידיו ורגליו אמר רבי יהושע בן לוי כ"ל מלאכות שהעבד עושה לרבו תלמיד עושה לרבו חוץ מהתרת (לו) מנעל אמר רבא דלא אמרן אלא במקום שאין מכירין אותו אבל במקום שמכירין אותו לית לן בה אמר רב אשי ובמקום שאין מכירין אותו נמי לא אמרן אלא דלא מנה תפלין אבל מנה תפלין ל"ל בה אמר ר' חייה בר אבא אמר רבי יוחנן כ"ל המונע תלמידו מלשמשו כאילו מונע ממנו חסד שנא' ילמס מרעהו חסד (ב) רב נחמן בר יצחק אומר יאף פורק ממנו יראת שמים שנאמר יוראת שדי יעווב אמר רבי אלעזר האלמנה שתפסה מטלטלין במוזנותיה מה שתפסה תפסה תניא נמי הכי אלמנה שתפסה מטלטלין במוזנותיה וכן כי אחא רב דימי אמר מעשה בכלתו של ר' שבתי שתפסה דסקיא מלאה מעות ולא היה כח ביד החכמים להוציא מידה אמר רבינא ולא אמרן אלא למוזני אבל לכתובה מפקין מינה מתקיף לה מר בר רב אשי מ"ש לכתובה דממרקעי ולא ממוטלטלי מוזנות נמי ממרקעי ולא ממוטלטלי "אלא למוזני מאי דתפסה תפסה הכי נמי לכתובה אמר ליה רב יצחק בר נפתלי לרבינא הכי אמרין משמיה דרבא כוותין אמר ר' יוחנן משמיה דרבי יוסי בן זימרא אלמנה ששהתה שתיים ושלש שנים ולא תבעה מוזנות איברה מוזנות השתא שתיים איברה כאן בצנועה אמר רבא כ"ל אמרן אלא למפרע אבל להבא יש לה בעי ר' יוחנן יתומים אומרים נתננו והיא אומרת לא נמלתי על לא להביא ראיה נכסי

תא שמע דאמר ר' זורא אמר שמואל אלמנה מציאתה לעצמה אי אמרת בשלמא הניזונת תנן שפיר. קאמר שמואל מציאתה לעצמה אפי' בשעה שהיא ניזונת הואיל והן יכולין ללקוח לה הוו כבעל אע"ג דמעשה ידיה שלהן אלא אי אמרת ניזונת תנן וכלאשי גליל אכל לאנשי יהודה מעשה ידיה לעצמה א"כ הא דקאמר שמואל אלמנה מציאתה לעצמה על כרחך לאנשי גליל הוא דאיצטרך ליה לאשמועינן דלאנשי יהודה לאשמועינן מעשה ידיה לעצמה וכ"ש מציאתה וכיון דלאנשי גליל קאמר אמאי מציאתה לעצמה והא לדידהו והא דהא אינהו כבעל ולא סגי דלא יהבי לה ואומר רבינו תס דאלמנה דקאמר שמואל קאי אמתי' ולא משום דכלאו הכי לא פשיט שפיר דהניזונת תנן כמו שהוכחתי על כרחך אליצא דאנשי יהודה קאמר שמואל ודוקא מציאתה אכל מעשה ידיה ליתומים אלא כי היכי דלא תקשי דשמואל אדשמואל דהיהו סבירא ליה כלאשי גליל לעיל (ד' נד). ומה שפירס הקונטר' אי אמרת בשלמא הניזונת תנן שפיר דמוקמינן מילתא דשמואל בשאינה ניזונת קשה דאי בשאינה ניזונת פשיטא ועוד לימא מעשה ידיה לעצמה וכל שכן מציאתה דהיא כהעדרה שעל ידי הדחק כדאמרין לעיל צריש מציאת האשה (דף טו. וש) ועוד דכי היכי דאי תנן הניזונת מוקמינן למילתיה דשמואל בשאינה ניזונת כגון שנתנו לה הירשים כתובה הכי נמי אי תנן ניזונת וכלאשי גליל מניינו למימר דמילתיה דשמואל מייירי באותה שנתנה כתובה צ"ד או מכרה שאינה ניזונת שאותה מציאתה לעצמה אפי' לאנשי גליל. מ"ר: אב"ל מנה תפילין לית לן בה. אע"ג דצנתי האשה שנתארמלה (לעיל כח): תניא או שהניח תפילין צפני רבו לא ילא לחירות מ"מ אינו רגיל להניח כל שעה. מ"ר: אלמנה שתפסה מטלטלין במוזנותיה מה שתפסה כו'. פי' הריצין דמיירי בתפסה לאחר מיתת הבעל וא"ת מאי שא דלמוזני מהניא תפיסה טפי מכתובה דלמוזני מהניא תפיסת הלוואה שאלא צאחריות ומנלאת שדה שאינה שלו לאחר מיתת המוכר והלוואה נמי צאחריות וצא בעל חוב וטרפה עם השבח קשה שיעיל צו תפיסה בשלמא ממלוה ע"פ לא קשיא דאע"ג דלא טריף ממשעבדי לא מהני תפיסה משום דיכול לתבוע ממחייס ונראה לי דדוקא מוזני דלא גביא ממשעבדי והוי נמי תנאי צ"ד אלמוה רצנן טפי להועיל זה תפיסה והודה רבי וא"ת כמאן אי כרבי צלא תפיסה נמי דהא אמר צפרק נערה (לעיל נה). אחד נכסי שיש להן אחריות ואחד נכסי שאין להן אחריות מוציאין למוזן האשה והצנות ואי כר' שמעון זן אלעזר כי תפסה מאי הוי הא אמר נכסי שאין להם אחריות מוציאין לצניס מן הצנות ואומר רבי דלעולם כר"ש זן אלעזר ודוקא לצניס מן הצנות מוציאין צל מן האשה לא והא דקא מוטיב מר בר רב אשי מאי שא לכתובה כו' וצני למומר מאי דתפסה תפסה לאו משום דהכי סבירא ליה דהא אדרבי עקיבא לא פליג דאמר אין תפיסה מועלת לאחר מיתתה אלא הכי קאמר מאי דתפסה תפסה כלומר צרייתא דקמני דמועיל תפיסה למוזנות לאחר מיתתה על כרחך כר' טרפון דמאי דתפסה תפסה ואס כן לרבי טרפון צתובה נמי מאי דתפסה תפסה ור"ח והלכות גדולות פירשו דהכל מיירי בתפיסה מחייס ודוקא למוזני מהניא אכל לכתובה לא משום דלא נמנה כתובה לגבות מחייס ופסק צהלכות גדולות כרבינא וקשה שהרי פסק צתשובה הגאונים צכולי הש"ס הלכתא כמר בר רב אשי צר מניפך צצועה ואודיתא וגם הערוך ור"ח פסקו כמר בר רב אשי צר מניפך צצועה וחיוורי וכתב וסימנך כלו הפך לצן טהור הוא חף על פי שכתב הריצין שראה צתשובה הגאונים לית הלכתא כמר בר רב אשי אלא צניפך צצועה ואודיתא דומה הוא שה"ג עמנן תופקות כחותם שפסקו לית הלכתא כמר בר רב אשי צניפך צצועה ואודיתא וצ"ל דמר בר רב אשי דקאמר הכא אינו אלא מתקפתא בעלמא ולא דק"ל הכי ור"ח פסק כמר בר רב אשי והרצה הארמתי צו לעיל צריש הכותב (דף טז וטז) מ"ר:

יתומים אמרו נתננו. אומר רבי דמיירי במוזנות שעברו דמוכה מילתא טפי משום דשתקה עד השתא דיתמי קושטא קאמרי אכל במוזנות לנהצה דהאי על היתומין להביא ראיה דהא רבי יוחנן הוא דאמר צפ"ק צ"מ (דף יו. וש) הטוען אחר מעשה צ"ד לא אמר כלום ואפילו למאן דלית ליה דר' יוחנן הכא מודה דלא מהימני לומר פרעתי דאי מהימני מה הועילו חכמים צתקתם שתקנו לה מוזנות כל שעה יאמרו פרעתי מידי דהוא אכתובה צמקום שאין כותבין דכ"ע מודו דלא מזי אמר פרעתי מהאי טעמא דפרעית. מ"ר:

נכסי

עין משפט
נר מצוה

א ה מיי פ"ח מהל' אשות הל' ח סמג עשין מח ולאון פח טו"ש"ע אה"ע ס"י טה טעף ד: ו ב מיי שם הל' ו טו"ש"ע שם ספי ג: ז א ד ה מיי פ"ח מהל' ת"ת הל' ח טו"ש"ע י"ד ס"י רמב טעף י"ו: ח ו ז מיי שם טו"ש"ע שם טעף כ: ט ח מיי פ"ח מהל' אשות הל' י סמג לאון פח טו"ש"ע אה"ע קימן זג טעף כ וג: י ט מיי שם הל' י: יא י ב מיי פ"ח מהל' טו טו"ש"ע טעף ד: יב ל טור אה"ע שם: יג מ מיי שם סמג שם טו"ש"ע שם:

לעוי רש"י

טשיני"א [בישצ"א]. ארנן, נרתיק מעור.

תוספות ר"ד

מהני ואפי' לר"ט נמי לא מהני אלא כ"ו שלא נבנסו לרשות הירושין אבל משכנסו לרשות הירושין תו לא מהני וק"ל ככולה תלמודא וההיא דאשכחין לקמן בההיא איתא דתפסה כסא דכסא לכתובה וכר' דהדר ב"י לבתר דשמעה מר"ז כדאמר' לעיל בפי הכותב א"ל קאקי חוורי דמשלחי גלימא דאנישי הכי אר"י והואו שתפס מחייס. והשתא דתקינו דמטלטלי דימתי משתעבדי לכתובה בין תפסה בין לא תפסה גובה בין לכתובה בין למוזנות: ארי' משום רביצ' אלמנה ששהתה ב' וג' שנים ולא תבעה מוזנותיה אברה מוזנותיה פי' דאמרין מחלתן ואם עכשיו תובעת מתחורת היא וכיון שכבר מחלתן א"י להתחרט ומתמה ב' אברה ג' מיבעי' ל"ק כאן בעני' כאן בעשירה כאן בצנועה כאן בפרוצה א"ל ל"א אלא למפרע אבל להבא י"ל פי' השנים שעברו מחלה ולא מכאן ואילך ועכשיו שתובעת י"ל מכאן ואילך: בעי ר"י יתומים

א) [לעיל פא': וש"נ],
ב) ברכות לט': שבת ק"ז;
ג) [לקמן ל"ז: ד' ב"ב
קל"ג].

מוסף רש"י

וכותבת. כשטר המכירה,
למוזנות מכרתי. משום
ענה טובה (קס"ח צ"ג).

יד א מיי פ"ח מהל'
אסות הל' כו טו"ע
ה"ע סימן נג סעיף טו:
שו"ב ג (מ"י שם הל' כ)
טור ה"ע סי' קג:
שו"ד מ"י פ"ח מהל'
זכיה ומתנה הל' טו ח
יח יט סמ"ג עשין פג
טו"ע פ"ח מ"י ר"ג ר"ע סעיף
ח:

תוספות רי"ד

אומרים נתנו והיא אומרת
לא נטלתי על מי להביא
רא"י נכסי בחזקת יתמי
קיימי ועל האלמנה להביא
רא"י שהורה לה בפני עדים
שלא נתנו לה א"י נכסי
בחזקת אלמנה קאי (ל'
אבל אם נשאת והיא תבוא
לתבוע מוזנות של שנים
שבתו עליה להביא ראיה
דרשנא שאין הנכסים
ברשותה: והמורה פ"י
יתומים אמרו נתנו דמי
מוזנות לשנה הבאה ואינו
נ"ל דלהבא טוענים דמפתח
(ג) לה לוי לא נטלתי
משמע דלשעבר טענו
הא משנשאת שוב אין
לה מוזנות ואינה טרענת
אלא לשעבר ור"פ המקביל
אמרו: יתומים אומרים
אנו השבתנו ובי"ח אומר
אביכם שהביא סבר ר"ה
למימר על ב"ח להביא
רא"י מ"ט ארעא בחזקת
יתמי קיימי ובי"ח ליתו רא"י
והישקל א"ל האי סבא
הכי ארי"י על היתומים
להביא ראיה מ"ט ארעא
דלגוביינא קיימא כמאן
דגבי דמי ויתמי דמי
רא"י ונשקלו ונ"ל דבתר
דפשטא ליה ממתנתא
דלוי סברה איהו למימר
התם נכסי בחזקת הבעל
(חוב) קיימו ולא בחזקת
יתמי א"י י"ל דאע"ג
הדתם פשיטא ל"י הכא
מכ"כ ל"י משום דפשיטא
הדתם כדפרש"י ארעא
כיון דלגוביינא קיימו וכו'
והלכך כולה ארעא קיימו
בחזקת בי"ח אבל הכא
דלא בעי"י אלא מוזני לא
קיימו כלתו נכסי בחזקת
האלמנה שהמוזנות אינו
אלא דבר יום ביומו וכולו
נכסי בחזקת יתמי קיימו
ואין כח באלמנה להוציא
כמו שיש כח לבי"ח
להוציא כל השדה מיד
היתומים אלא היתומים הן
מחזיקין הנכסים והולכים
ומפרנסים אותה דבר
יום ביומו מ"ש"ח היה
סתפק הכא למיבעי אם
יש כח וחזקה לאלמנה
עליהן כנגד מוזנותיה:

נכסי בחזקת אלמנה קיימי. וא"ת מה טעם דלא חשבינן נכסי
בחזקת הבעל חוב ואמאי מהימני יתמי למימר פרענו
במלוה על פה וכי תימא דחשבינן ליה בחזקת אלמנה טפי משום
דמוכרת למוזנות שלא צבית דין אם כן לר"ז ושמואל נהי דלית להו כל
הטוען אחר מעשה צ"ד לא אמר
כלום מ"מ כשאיבדה כמותה לא
יהיו יתומין נאמנין לומר פרענו
דכיון דמוכרת לכתובתה שלא צבית
דין נכסים אע"ג דנכסים בחזקתה מיהו
מהימני לומר פרענו דמוכחא מילתא
מדלית לה כתובה דמחמת פריעה
נקרעה מיהו היכא דאיכא עדים
שנפרעה לא להימנו ושמואל י"ל אי
איכא עדים אין הכי נמי א"י מוזנות
שאני דכתובה מיד שנפרעה נסתלקה
על מוזנות לעולם יש לה מוזנות
צב שמתבע כתובתה הלכך הוו
נכסים בחזקתן טפי ממוזנות. מ"ר.
ולא דמי להא' דאמר' בהמקביל (ב"מ
ק). יתומים אמרו אנו השכחנו ובעל
חוב אמר אביכם שהצבית ומסקנא
דמילתא ארעא כיון דלגוביינא קיימא
כמאן דגביא דמי דהתם מיירי כגון
שהיתומין מודים שהקרקע זה לצעל
חוב שאציהן עשאה אפותיקי ולכך
מסיק כיון דלגוביינא קיימא כמאן
דגביא דמי ותדע מדמיתיי עליה
ספק זה קודם ספק זה קודם קו"ך
ואינו נותן דמים והיינו הטעם כיון
דלקוץ קאי כמאן דקיץ דמי ולשם
מודה צעל האילן שיש לו לקוץ אלא
שואל דמים אם כן ארעא דלגוביינא
קיימא נמי מיירי כה"ג. מ"ר:
נשאת ע"ה להביא ראיה.
מדלח משכח עליה להביא

נכסי בחזקת יתמי קיימי ועל אלמנה להביא
ראיה או דלמא נכסי בחזקת אלמנה קיימי
ועל היתומים להביא ראיה ת"ש "דתני לוי
אלמנה כל זמן שלא ניסת על היתומים
להביא ראיה ניסת עליה להביא ראיה א"ר
שימי בר אשי כתנאי מוכרת וכותבת אלו
למוזנות מכרתי ואלו לכתובה מכרתי דברי
רבי יהודה ר' יוסי אומר מוכרת וכותבת סתם
וכן כחה יפה מאי לאו בהא קמיפלגי לר'
יהודה דאמר בעי לפרושי סבר נכסי בחזקת
יתמי קיימי ועל האלמנה להביא ראיה ורבי
יוסי סבר לא בעי לפרושי נכסי בחזקת אלמנה
קיימי ועל היתומים להביא ראיה ממאי דלמא
דכולי עלמא נכסי בחזקת אלמנה קיימי ועל
היתומים להביא ראיה ורבי יהודה ^ב עצה
טובה קמ"ל דלא ליקרו לה ^א רעבתנותא דאי
לא תימא הכי הא דבעי ר' יוחנן תפשוט
ליה ממתני' ^א מוכרת למוזנות שלא בבית
דין וכותבת אלו למוזנות מכרתי אלא
ממתני' ליכא למשמע מינה דעצה טובה קמ"ל
ה"ג עצה טובה קמ"ל א"ג דכולי עלמא
נכסי בחזקת יתמי קיימי והיינו מעמא דר'
יוסי כראביי קשישא דאמר אביי קשישא
משל דר' יוסי למה הרבר דומה ^א דלרשיב
מרע שאמר תנו מאתים זוז לפלוני בעל
חובי רצה בחובו נוטלן רצה במתנה נוטלן
אם

נכסי. הצעל: **בחזקת יסמי.** והיא המוזנאה מהם ועליה להביא עדים
שהודו יתומים בפניהם שלא קבלה וכל זמן שלא תביא עדים לא תגבה:
בחזקת אלמנה קיימי. שהרי נשתעבדו כתנאי צ"ד: **נשאת.** והיא צאה
למצוע מוזנות של שנים שעברו: עליה להביא ראיה. דמשניסת אין
הנכסים ברשותה: **וכופפת אלו**
למוזנות. בשטרות המכירה שהיא
כותבת ללקוחות כותבת את המכור
למוזנות וכשהיא מוכרת לגבוי כתובה
תפרש בתוך השטר לכתובה מכרתי:
וכך כחה יפה. כדבעינן לפרושי: מאי
לאו צהא פליגי דר' יהודה דאמר
הפירוש יפה לה סבר נכסי בחזקת
יסמי קיימי. ואי לא פירשה מה
לכתובה ומה למוזנות סוף כשצא
למצוע יאמרו לה מה שמכרת לכתובה
מכרת וקבלת כתובתך ואם תאמר
להם א"כ תנו לי מוזנות שאכלתי הם
יאמרו נתנו לך מטלטלין תמיד
במוזנותיך והם נאמנים: ורבי יוסי
סבר נכסי בחזקת אלמנה קיימי. והיא
תחזיק צהא לנורך מוזנותיה וכתובתה
ועליהם להביא ראיה לפיכך הסתם
יפה לה מפני לקוחות שלקחו שדות
מצעלה שאם יכלו כל נכסי היתומים
תחשוב כל מה שמכרה למוזנות ועל
הלקוחות שלקחו מצעלה תחזור על
כתובתה שאם תפרש לכתובה מכרתי
לא תוכל שוב לנתקן למוזנות ועל
הלקוחות לא תחזור על מוזנותיה דתנן
(גיטין 97 מ"ח): אין מוציאין למוזן האשה
והצנות מנכסים משועבדים: דלא
ליקרו לה רעבתנותא. הוראה שמוכרת
כל קרקעות אלו סבור שמוכרתן
למוזנות מוציא עליה שם רעבתנותא
ושוב אין אדם נושאה: דאי לא סימא
הכי דטעמא דר' יהודה לאו

משום נכסי בחזקת יתמי הוא: הא דצ"י ר' יוחנן. על מי
להביא ראיה נהי דמתניתא דפלוגתא דר"י ורבי יוסי לא שמייע ליה
מתני' מיהא שמייע ליה שהמטנה נשנית תמיד צבית המדרש:
תפשוט ליה ממסתין. דעל אלמנה להביא ראיה דמתניתין נמי
מזכירה לה לפרושי כר' יהודה: **דענה טובה קא משמע נן.** דלא ליקרו
לה רעבתנותא: אי נמי דכולי עלמא. היכא דאמרו יתומים נתנו
על אלמנה להביא ראיה ואפי' הכי לר' יוסי הסתם יפה לה לטריפת
לקוחות שצבי צעלה לכתובה כמו שפירשתי וכדתי אצ"י קשישא:
אם

נכסי בחזקת יתמי הוא: הא דצ"י ר' יוחנן. על מי
להביא ראיה נהי דמתניתא דפלוגתא דר"י ורבי יוסי לא שמייע ליה
מתני' מיהא שמייע ליה שהמטנה נשנית תמיד צבית המדרש:
תפשוט ליה ממסתין. דעל אלמנה להביא ראיה דמתניתין נמי
מזכירה לה לפרושי כר' יהודה: **דענה טובה קא משמע נן.** דלא ליקרו
לה רעבתנותא: אי נמי דכולי עלמא. היכא דאמרו יתומים נתנו
על אלמנה להביא ראיה ואפי' הכי לר' יוסי הסתם יפה לה לטריפת
לקוחות שצבי צעלה לכתובה כמו שפירשתי וכדתי אצ"י קשישא:
אם

א) נראה דחסר כאן וז"ל ועל
היתומים להביא ראיה. מ"ס
דמיו לוי אלמנה כל זמן שלא
נישאת על היתומים להביא
ראיה אלא אם נשאת וכו'.
ב) אולי צ"ל דמתני' לה לוי
ניסת עליה להביא ראיה
משמע דלשעבר טענו וכו'.